

SZEPKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciul, Kolozsvár, St. Baren
I. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és Kiadóhivatal — 577
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3.50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1.50 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 162. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Elul 23. — 1923. szeptember 4 Kedd

Korfu

Az európai aknamezőn, amelyről csak nemrégben írtuk meg, hogy mint alattomos el-
lenség lefelledik az elkinzott embermilliókra,
mire felrobbant egy akna. A görög-albán ha-
záron ismeretlen banditák meggyilkolták az
ettől időző olasz missziót. Felháborító, borzal-
mas büntény, amelyet pillanatig sem szabad
megtörletlenül hagyni. A gyilkosokat bíróság
elő kell állítani, hogy elnyerjék méltó büntetésüket. Minden józanul és igazságosan érző
ember így gondolkodik erről a kérdésről és
nyilván így gondolkodnának maguk az olaszok
is, ha nem lenne — ettől az epizódtól függet-
lenül — elintéznivalójuk Görögországgal. Mus-
solininek kapóra jött a gyilkosság és ma már
az egyszerű büntényről európai bonyodalom
lett. Fegyverek és ágyúk ropognak az olasz
misszió tagjainak holtteste felett és nem
tudni, holnap nem-e indulnak meg a had-
seregek a végső leszámolásra. A helyzetet egy
angol lap jellemezte a legtalálékosan, amely
Mussolini erőszaklétét Ausztriának Szerbia
elleni 1914. évi akciójához hasonlítja. Végze-
tes összehasonlítás. Ha az olasz nép és az
európai államok egyöntetű tiltakozása nem
tudja feltartóztatni Mussolini militarizmusának
örvönöző szenvedélyét, akkor Európa ismét az
örvény szélére sodródik.

Korfu szigetének megszállását az egész
világ megdöbbenéssel vette tudomásul. Angliá-
ban erélyes ellenrendszabályokat sürgetnek és
Franciaország is elítéli az akciót. Görögország
magatartása az utolsó években nem érdemelte
ki az európai demokrácia szimpátiáját. Ez a
méltatlan támadás azonban pártjára állította az
ellenfeleit is. A helyzet helyes megítéléséhez
szükséges ismerni Olaszország álláspontját a
Balkán-kérdésben. Evszázados törekvése az im-
perialista olasz politikának, hogy az Adria-
tenger szláv partján megvesse a lábát. A béke-
szerződés keresztlúhúzták ezt a számítást s
azóta Róma legfőbb gondja, miként erősítheti
meg pozícióját Albániában és hol gyengítheti
Görögország erejét. Mióta Mussolini kormányra
lépett, egyetlen törekvése, hogyan keríthetné
be Jugoszláviát minden oldalról, hogy ilyen-
förmán az Adria kizárólagos ura legyen. A dik-
tátor eddig igen helyes érzékekkel politikájának
fókusát a belső kérdés kre fektette s a külpoli-
tikai aspirációk megvalósítását későbbre tartogatta.
Úgy látszik most elérkezettnek látja az időt,
hogy nyíltan a világ elé tárja az orosz fasciz-
mus igazi arculatát. Görögország a hosszú
háborúk veszteségei alatt teljesen letört és alig
számbavehető ellenfél, a nagyhatalmakat pedig
tulontul lekötik a középeurópai helyzet bonyo-
dalmai, semmi akadály nincs hát annak, hogy
egy merész gesztussal életbe lendüljön Mussolini
álma.

Korfu megszállása a legaggasztóbb jelen-
sége a mai európai életnek. Ha Olaszország
makacsul folytatja eddigi politikáját, könnyen
lehet, hogy nemcsak a Balkánon borul fel a
rend, de egész Európa ismét szembekerül egy-
mással. És igaza lehet az angol újságnak, hogy
a görög szigeten történt gyilkosság új Szara-
jevója lesz a világnak. A diplomaták és poli-
tikusok egész hadserege fáradozik azon, hogy
Mussolini meggondolatlan lépését jóvátegye és
elkerülhető legyen a további konfliktus. Ha az
ügyet nem fogják komplikálni más európai
hatalmak rejtett vagy nyílt imperialista szándé-
kai, Olaszország nagy harcikedve csakhamar
le fog lohadni. De ha Mussolinit titokban biz-
tatni fogják, akkor az európai béke felett újabb
vérszélhők tornyosulnak.

Százezrek pusztulása Japánban

Földrengés és taifun pusztított a japán szigeteken. Yokohamában százezer
halott. Levegőbe repült a tokiói arzenál. Atami városa elpusztult. Ito-
etsőgörte a taifun

(Bécs, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósi-
tőjtől.) Méreteiben eddig ismeretlen katasztrófa
pusztított Japánban. Az egész szigetországon föld-
rengés és a vulkánikus kitörések kísérője, szökő-
ár vonult végig. Japán legnagyobb kikötője,
Yokohama a földrengés áldozata lett. A földrengést
csaknem egyidőben észlelték Yokohamában és
Csakában. A földrengés következtében, mely hat
percig tartott, a városok közötti távbeszélőhuzalok
teljesen elpusztultak. A virágzó kikötővárosnak,
amely közvetlenül Tokio mellett fekszik, jelenleg
négy-százhuszonháromezer lakosa van, amelyből
megközelítőleg

százezer a borzalmas földrengés követ-
keztében elpusztult.

A város pillanatok alatt sivataggá változott.
A kikötőváros keleti oldalán észlelték leghamarább
a földrengést, ahol a lakosok már a kora dél-
előtti órákban kisebb lökést tapasztaltak. Kis idő-
vel később hatalmas rázkódás remegtette meg az
egész várost. Mindenki menekülésre gondolt. A la-
kosság a romokon keresztül a kikötő felé futott és
megrohanta az ott veszteglő hajókat. A hajókat
azonban rendkívül nehezen lehetett megközelíteni,
mert a tenger erősen haborgott a földlökések kö-
vetkeztében. Közben a földrengés irtózatossá erővel
megismétlődött.

Hatalmas paloták omlottak össze, nem
maradt egyetlen ép ház sem.

A yokohamai földrengéssel egyidőben Tokió-
ban is igen erős földlökések voltak, ami annál is
természetesebb, mert Yokohama közvetlenül a fő-
város mellett van és vele egy vulkánikus zónába
esik.

Tokióban is óriási a pusztulás,

veszedelemben forgott a japán trónörökös és csa-
ládja élete is, de sikerült idejében elmenekülniök
a veszedelmes zónáról. A tokiói öböl területéről a
katasztrófa átterjedt az ország északi felére. Tokió-
ban és Yokohamában

több mint százezer ember vesztette el
az életét.

A tokiói arzenál a levegőbe repült, mert a föld-
rengés következtében tűz ütött ki, ami az óriási
lőporkészleteket felrobbantotta. A robbanás több-
ezer embert ölt meg.

Megkezdődtek a zavargások a kolozsvári egyetemen

Az első munkanap verekedéssel. Jogászok zavarták meg az első éves orvos-
tanhallgatók boncolási gyakorlatait Galugereanu prorektor rendet ígér

(Kolozsvár, szeptember 3. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A kolozsvári egyetemi tanács ismeretes
rendelkezése alapján az egyetem orvosi fakul-
tásának tavalyi első évfolyama ma kezdte meg a
boncolási gyakorlatokat, amelyeknek az elmúlt tan-
év csonka felét kell pótolniok. Az egyetemi tanács
ugyanis abban a hiszemben, hogy az egyetemi za-
vargások nem fognak megismétlődni, módot akart
nyújtani a diákságnak arra, hogy az elmúlt tanév
elvesztett felét pótolja. Az egyetemi tanács remé-
nyei azonban nem váltak valóra, az első egye-
temi napon máris rendezavarások voltak.

A vasárnapi diákgyűlés nem
hozott határozatot

A Kolozsvárra hirdetett diákkongresszus be-
töltése után — mint ismeretes — az egyetemek
kiküldöttei Jasiban konferenciára gyűltek össze,
ahol a harc további folytatása mellett foglaltak
állást. Ennek értelmében a kolozsvári diákság veze-
tői vasárnap délutánra gyűlésre hívták össze az

A legutóbbi jelentések szerint

Tokio lángokban áll.

A tűz megfékezésére gondolni sem lehet. Sok kü-
épület bedőlt, a fejlett csatorna-rendszer elpusztult
és a víz sok helyen előtört a szántóföldeket. Ma-
gát a fővárost valóságos tüztenger veszi körül. A
halottak összeszedésére és a sebesültek mentésére
gondolni sem lehet. A földrengés több Tokio felé menő
vonatot elpusztított. A yokohamai kikötőben köz-
vetlenül a földrengés után most is föllépett az el-
maradhatatlan

szökőár, amely betetőzte a katasztrófát.

A szökőár következtében igen sok hajó elpusztult,
különösen azok a bárkák, amelyekre Yokohama la-
kossága a földrengés előtt menekült.

Atami város, amely szintén a vulkánikus
zóna körzetébe esik, teljesen elpusztult. Itt hatezer
ember vesztette el az életét,

Ito városát a taifun sodorta el.

Egyetlen ember sem menekült meg a halálból. A
sasakovi alagut szintén beomlott. Éppen akkor ha-
ladt el az alagut alatt egy vonat, amelyet a szik-
lák maguk alá temettek. A beomlás hatszáz em-
bert ölt meg. Tokióban és környékén óriási a pá-
nik. A kormány elrendelte az ostromállapotot,
hogy megakadályozza a katasztrófa hiénáinak a
garázdálkodását.

A földrengés később a Tokio környékén lévő
centrumból észak felé húzódott. Tokiótól kezdve
egészen a Sachalin-szigetig a földlökések zuhogó
esőben egész napon át megismétlődtek. A táviró-
vonalak északkelet Japánban kivétel nélkül meg-
szakadtak. Ezért sem lehet pontosan tudni, hogy
a katasztrófának az ország belsejében milyen mé-
retei voltak. A vasúti forgalom a megmaradt vo-
nalakon teljesen rendszertelen.

A földrengés centruma a feltevések szerint
a Yokohamától nyugatra lévő 3700 mé-
ter magas, örökös hóval borított Fud-
zsjama

nevű kialudt vulkán környékén lehet. Tokióban a
császári palota is a lángok martaléka lett. Az
Asasuska-torony összedülésénél hétszáz ember vesz-
tette életét.

Japánban kisebb földrengések gyakoriak,
mert hiszen a négy nagyobb és rengeteg apró
szigeten, amely Japánt alkotja, nem kevesebb mint
tizennyolc működésben lévő vulkán van.

A gyűlésen, amely igen heves lefolyású volt,
a vélemények megoszlottak. A megjelent orvostan-
hallgatók jórésze az előadások látogatása és a
mozgalom leszerelése mellett foglalt állást. A harc
további folytatása mellett a gyűlésen nagyszámban
megjelent jogászok kardoskodtak, akiknek a gyűlés
határozatképtelenségére hivatkozva sikerült elérniök,
hogy a gyűlés érdemleges határozat nélkül osz-
lott szét.

A gyűlés hangulatától azonban arra lehetett
következtetni, hogy kolozsvári egyetem orvostan-
hallgatóinak nagyrésze a mozgalom folytatása ellen
van.

Verekedésekkel nyílt meg
az első nap

Az anatómiai intézetben ma délután három
órákor folytak le a boncolási gyakorlatok megkez-

désének első aktusai. Velada dr. anatómiai tanársegéd az amphiteatrumba hívta össze az első éves orvostanhallgatókat. Előbb hosszabb beszédet intézett a hallgatókhoz, amelyben bejelentette a munka megkezdését és kérte az ifjúságot, hogy az egyetemi életből kapcsolja ki a politikát, mert a politikai mozgalmak veszélyeztetik a tanítás eredményeit. Beszéde után közölte az orvostanhallgatókkal beosztásukat.

Nem fölös óvatosságból külön boncterembe osztották be a keresztény és külön boncterembe a zsidó hallgatókat. A keresztény hallgatók a felső boncteremben kaptak munkaszállást, a zsidó orvostanhallgatók a tavalyi százhuszszal szemben mintegy harmincan — a többiek a múlt évi zavarások alatt jórészt külföldi egyetemeken helyezkedtek el — az alsó boncteremben kezdtek munkához.

Néhány perccel a munka megkezdése után az alsó boncterembe harminc-negyven főnyi botokkal felfegyverezett jogászokból álló csapat rontott be és rátámadt a csendben dolgozó zsidó orvostanhallgatókra. A tulerőben lévő jogászok kiszorították a zsidó diákokat az egyetemről, miközben több zsidó egyetemhallgatót tetteg is inzultáltak.

A verekedés lezajlása után a keresztény diákok is elhagyták a bonctermet. Az egyetemi munka megszakadt és annak békés felvétele újra kétséges.

Rendőri karhatalmat vezényelnek ki az egyetemre

Az esti órákban az első éves zsidó orvostanhallgatók felkeresték Calugereanu professzort, az egyetem prorektorát, akinek előadták a történeteket. Calugereanu prorektor megdöbbenéssel értesült a délutáni eseményekről, kijelentette, hogy élesen elítéli a verekedéseket és reméli, hogy a rend holnapra helyreáll.

— A tanításnak a rendjét — mondotta a prorektor — minden körülmények között biztosítani fogjuk. Holnap rendőri karhatalom segítségét fogom igénybe venni, hogy az incidensek megismétlődésének elejét vehessük. Minthogy ma is a jogászok vettek részt a verekedésben, a rendőri karhatalom ügyelni fog arra, hogy a boncterembe csak orvostanhallgatók léphessenek be.

Mussolini nem ismeri el a népszövetség illetékességét

Megszűnt a tengeri forgalom Olaszország és Görögország között. Anglia gazdasági blokáddal fenyegeti Olaszországot

(Genf, szept. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A népszövetségi főtthársághoz megérkezett a görög jegyzék, amely lehetetlennek mondja az olasz követelések teljesítését, de minthogy Görögországnak érdeke az incidenst békésen elintézni és az Olaszországgal való jóviszonyt fentartani, a görög kormány mindent el akar követni a békés megoldás érdekében s

a legmesszebbmenő jóvátételt ajánlja fel Olaszországnak.

A népszövetségi tanács tegnap titkos ülésen foglalkozott a görög kormány jegyzékével. Olaszország képviselője, Salandra kétségbe vonta a népszövetségi tanács illetékességét az olasz ultimátum ügyében. Salandra szerint az ügy a nagykövetség tanácsának hatáskörébe tartozik, mert a határmegállapító bizottság olasz tagjai a nagykövetség tanácsától kapták megbízásukat. Robert Cecil, Anglia képviselője kijelentette, hogy a legkisebb kétség sem foghat fenn a népszövetség illetékességének kérdésében. Branting svéd megbízott ugyanezt a felfogást képviselte. Ezekután Salandra megfelelő utasítások hiányában kérte, hogy a további tárgyalásokat néhány napra halasszák el.

Az olasz önbíráskodás

Róma, szeptember 3. A Stefani-ügynökség jelentése szerint a kormány eltökélt szándéka, hogy ragaszkodik ama felfogásához, hogy

a népszövetség nem illetékes a viszály eldöntésére,

mert jelen esetben Olaszország becsületét, méltóságát és állampolgárainak életét érintő ügyről van szó. Mégis hiszik, hogy hajlandó belemenni abba, hogy az illetékesség megvizsgálását a hágai állandó nemzetközi törvényszékhez terjesszék.

London, szeptember 3. A Reuter-ügynökség jelenti Athénből: Az olasz követtség értesítette a görög kormányt, hogy a népszövetség határozatát az olasz-görög viszályban nem ismeri el.

Athén, szeptember 3. Az itteni olasz követ tiltakozott a görög kormánynál, mert az „Elepheros Typhos” című lap sértő cikket irt Olaszország ellen. A kormány a lapot huszonnégy órára betiltotta és a sajtócenzura igazgatóját elmozdította helyéből.

Bellini tengernagy megtiltotta a görög hajóknak, hogy az otrantói tengerszoroson áthajózhassanak. Az olasz kikötőben négy görög gőzöst vizsátartottak.

Az Olaszországgal való tengeri forgalom teljesen megszűnt,

bár Görögország megengedi, hogy az olasz hajók a görög kikötőkbe befuthassanak.

Gazdasági blokáddal fenyegeti Anglia

London, szeptember 3. Angol hivatalos felfogás szerint az angol kormány mindent el fog követni, hogy a békét megővje. A „Times” a görög-olasz konfliktusról írva, Olaszországot gazdasági blokáddal fenyegeti elhamarkodott lépése miatt.

Páris, szeptember 3. Az „Universal Presse” azt táviratozza Newyorkba, hogy a francia közvélemény az olasz-görög konfliktusban fokozatosan Olaszország pártjára áll. A lapok tegnap még sajnálkoztak Mussolini hirtelenségén, ma már rokonszenvről biztosítják, emellett azonban Görögországot is a régi rokonszenvrrel kezelik.

A franciák a konfliktusban új értékes fegyvereket látnak az angolok ellen

a jóvátételi és Ruhr-kérdésben, mert lehetségesnek tartják, hogy Anglia az új Balkán-konfliktus esetén veszélyeztetett érdekei miatt elhalasztja a ruhr-kérdésbeni akcióját.

Ki felelős a gyilkosságért

Róma, szeptember 3. Az olasz-albán nyomozás újabb adatokat derített fel az olasz misszió meggyilkolása ügyében. Eszerint Bodzaris görög ezredes, aki tagja volt Bellini tábornok bizottságának, közvetlenül felelős a

gyilkosságért. A terv kidolgozásában egy Hamikas nevű bandavezér, aki a forradalmi bizottság élén áll, volt Bodzarisnak segítőtársa. Ezek a hírek az olasz nép felháborodását csak fokozzák. Az agirodasztrii albán megyefőnökség hivatalosan értesítette a római kormányt, hogy a beható nyomozás megállapította és több tanu esküvel megerősítette, hogy a gyilkosságról előre tudtak azok a görög katonák, akiket kevéssel azelőtt a gyilkosság színhelyén elrejtőzve láttak.

Az új rend Korfuban

Páris, szept. 3. A Havas-ügynökség jelentése szerint Mussolini a minisztertanácsnak bejelentette, hogy Korfu megszállásánál az olasz csapatok nyolevan foglyot ejtettek. Simonetti tengernagyot a sziget kormányzójává neveztek ki.

A Stefani-ügynökség hivatalosan jelenti, hogy Samos és Kréta megszállásának híre alaptalan. Az „Epoca” és a „Tribuna” Torentóból jelentik, hogy az ott horgonyzó olasz hajóhad elhagyta a kikötőt. A hajóhad utiránya valószínűleg Pyreus.

Brüsszel, szept. 3. A kormány utasította athéni ügyvivőjét, hogy megbízólevelének bemutatását halassa el. Az intézkedést politikai körök az Olaszországgal való szolidaritás kifejezésének tartják.

Október elsején indulnak a teladaszi települők

A palesztinai kivándorlók figyelmébe

Az Erdélyrészi Palesztinahivatal hivatalosan közli:

Hivatalunk vezetője, valamint dr. Arthur Ruppin, a palesztinai kolonizáció vezetője között a karlsbadi kongresszus alkalmával lefolyt tárgyalások eredményeképpen a Keren Kajemet Lejiszrael jeruzsálemi központja kötelezte magát, hogy a Tel-Adaszban letelepülő erdélyi kolonisták részére cementstállókat és vízvezetékét épít, ugyszintén az egyéb szükséges ameliorizációs munkálatokat is elvégzi. A munkálatokért a kolonistáknak maguknak természetesen semminemű ellenszolgáltatást nem kell teljesíteniök. Mindezekkel szemben a Keren Kajemet (Zsidó Nemzeti Alap) szigoruan ragaszkodik a következő feltételekhez:

1. A letelepülőknek október első napjaiban birtokba kell venniök a földet és meg kell kezdeniök annak megművelését, ughyogy az ideai gazdasági év kárba ne menjen.

2. Annyi tőkével kell rendelkezniök, hogy a kivándorlás, valamint az első termésig való élelmezés költségeit fedezni, ughyzzintén századunamos birtokrészüket felszerelni tudják.

A Keren Kajemet vezetősége ehhez minimális kétszáz font sterlinget tart szükségesnek s a kolonisták érdekében ragaszkodik hozzá, hogy ezt az összeget készpénzben mutassa fel minden egyes birtokrészre.

3. A települők lehetőleg negyven éven aluli, erőteljes, egészséges és munkabíró emberek legyenek, kik teljes tudatában vannak annak a nehéz fizikai munkának, mely rájuk és egész családjukra Palesztina forró napja alattvár s akik rendelkeznek azzal az idealizmussal és kitartással, mely e munkára őket képessé teszi.

A fenti feltételekhez az Erdélyrészi Palesztinahivatal a következőket fűzi hozzá.

Mindazok, akik a fent közölték tudomásul vétele mellett le akarnak telepedni Tel-Adaszban, kéretnek az idő rövidségére való tekintettel legfőjebb szeptember 14-ig hivatalunkban (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) személyesen jelentkezni. Levélbeli megkeresésekre ez ügyben nem válaszolunk. Az eddigi költségekre, melyek-

kel a birtokzések kieszközölésére 15.000 lejt Azok, akik 10.000 lejt október 1-én rendelkeznek, amikorra készületi munkát végeznek. Az angol viz-

A bécsi E

(Karánsebesi tudósítójától.) Bécsről a Robert Eisler cég egyik fő

Az Eisler cég pet játszik egyike volt a döntőnek. Elnök alakított Fa áll és tulajdonos igen nagy óriási faterületet berendezett 5000 munkás épületfa és lakóház kivételével országba és

Az Eisler szörényben, gyilkost, Ott fakeskedői

Otto Eisler

telepeit vezeték lakott, ahol üzleti dolgait általában nem családon belül okot Otto Eisler tett, hogy ki ismerte, súlyosan megcégből, mely frankra becsült harmincmillió elégitésül, abból megélni Eisler Karánsebesi valósággyal ny

Az amennyira elkezdte szerint — az elborult és alkotatta. Igértett: Otto Eisler revolverből bányáját Robert

Otto Eisler tették le, az orvosi vizsgálat el a tettet, nem vonható

— Meg

kisantant a A kisantant magyar köles fontos problémá antant kormány személyforgalvizumot. Ha kisantant minirehabilitásnak egy Csehslóvák egymás államkényszert meg fel akarja hívni elsősorban A csatlakozzazana megszűntetés

— Ang Maramarosztik: Anghel Szatmár felöltött, ahol vezetőit.

Az „ASTRA” benzinmotorok fogyasztása minimális!

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

kel a birtok megszerzése, valamint az építkezések kieszközölése járt, minden birtokrészre 15.000 lejt tarotzik hivatalunknak lefizetni. Azok, akik 5.000 lejt már fizettek, csupán 10.000 lejt fizetnek. Az összes települők az október 1-én induló konstancai hajóval utaznak, amikor is természetesen minden előkészületi munkával el kell lenniük készülve. Az angol vízumról hivatalunk gondoskodik.

A bécsi Eisler-gyilkosság tettese Karánsebesen élt

Az elmebeteg gyilkos

Karánsebes, szept. 3. Az Uj Kelet tudósítójától. Bécsi lapjelentések beszámoltak már arról a borzalmas gyilkosságról, melynek Robert Eisler, a világhírű I. Eisler és Testvére cég egyik főnöke esett áldozatul.

Az Eisler-cég a faszakmában vezető szerepet játszik és a meggyilkolt Robert Eisler egyike volt Ausztria legjelentősebb fakereskedőinek. Elnöke volt a két évvel ezelőtt megakartott Fabanknak is. A cég 1871 óta fennáll és tulajdonában van a boszniai erdősegek igen nagy része. A boszniai Zavidovicsban óriási fátelpe és Krijavában villamos erőre berendezett gőzfűrésztelepe van, amely utóbbi 5000 munkást foglalkoztat. A cég deszka, épületfa és ládaelőállításra foglalkozik és élénk kivitele van Angliába, Németországba, Franciaországba és Afrikába.

Az Eisler-cégnek Romániában, Krassószörényben, hatalmas telepei voltak s magát a gyilkost. Otto Eisler Erdélyben és Bánságban fakereskedői körökben igen jól ismerik.

Otto Eisler, a gyilkos, a cég krassószörényi telepeit vezette és éveken át Karánsebesen lakott, ahol külön és visszavonult életet élt. Üzleti dolgain kívül senkivel se érintkezett s általában nem tartották beszámíthatónak. A családon belül is súlyos konfliktusokra adott okot Otto Eisler különösképpen, ami odavezetett, hogy kilépett az üzletből. Aki a viszonyokat ismerte, az jól tudta, hogy Otto Eisler súlyosan megkárosítva került ki a hatalmas cégből, melynek vagyonát százmillió francia frankra becsülik. Otto Eisler azonban mintegy harmincemillió osztrák koronát kapott végkielégítésül, aránylag olyan kis összeget, hogy abból megélni nem tudott. Két év előtt Otto Eisler Karánsebesről Bécsbe költözött fel, ahol valósággal nyomorgott.

Az amugy is feldult lelkű embert ez annyira elkésztette, hogy — beavatottak szerint — az utóbbi időkben már elméje teljesen elborult és állandóan a bosszu gondolata foglalkoztatta. Így következett be azután a véres tett: Otto Eisler a cég hatalmas irodájában két revolverből nyolc lövéssel agyonlőtte unokabátyját Robert Eisler, akit élete megrontójának tartott.

Otto Eisler szándékos emberölésért tartóztatták le, azonban bizonyosra veszik, hogy az orvosi vizsgálat megállapítja: elmebeteg követte el a tettet, ki földi bírak előtt felelősségre nem vonható.

— **Meg akarják szüntetni a vízumot a kisantant államai között.** Bécsből jelentik: A kisantant miniszterelnökei Marienbadban a magyar kölcsön ügyén kívül egy másik igen fontos problémáról fognak tanácskozni. A kisantant kormányai ugyanis az egymásközötti személyforgalomban meg akarják szüntetni a vízumot. Ha a marienbadi tanácskozásokon a kisantant miniszterelnökei a megszüntetés végrehajtásának módzataiban meg tudnak egyezni, úgy Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia egymás állampolgáraival szemben a vízumkényszert megszüntetik. Ezenkívül a kisantant fel akarja hívni a többi dunai utóállamokat, elsősorban Ausztriát és Magyarországot, hogy csatlakozzanak a vízumkényszer kölcsönös megszüntetésére.

— **Angheslu közoktatásiügyi miniszter Máramaroszigeten.** Máramaroszigetről jelentik: Angheslu miniszter hivatalos körútjában Szatmár felől autón Máramaroszigetre érkezett, ahol kihallgatáson fogadta az iskolák vezetőit.

A budapesti puccsisták erőszakkal akarták eltávolítani a kormányt

Az ébredők toborozták a szabadcsapatot. Kihallgatták Prónay Pált. Keresik Héjjas Ivánt. Az ekrazitos Kovács-ügy epilógusa

(Budapest, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rendőrségi nyomozás az államellenes alakulatok ügyében megtalálta azt az okmányt, amely Ampor István főhadnagynak, az Ébredő Magyarok Egyesülete nemzetvédelmi osztálya vezetőjének teljes felhatalmazást adott a toborzás megkezdésére. Ezzel a nyomozás igen fontos fázisához jutott el a rendőrség.

Az este Prónay Pál nyugalmazott alezredes hallgatta ki a rendőrség. Prónay kijelentette, hogy a toborzáshoz semmi köze nincs. Be akarták idézni Héjjas Ivánt is, aki azonban jelenleg nem tartózkodik a fővárosban.

Az őrizetbevetettek száma délután huszonegyre emelkedett. Az előállítottakból hetet előzetes letartóztatásba helyeztek, akikről kiderült, hogy a tulajdonképeni szervezésben résztvettek. A vizsgálat szerint a többi előállítottat a vezetők hazafias jelszavakkal toborozták, de a valódi cél

a kormány eltávolítása és a jelenlegi rendszer erőszakos megváltoztatása lett volna.

A toborzási ügyben a rendőrség a hivatalos jelentését holnap adja ki. Az előzetes letartóztatásban lévő hét embert átkísérték a Markó-utca. A többi őrizetbe vett fiatal embert a késő esti órákban szabadonbocsátották.

Budapestben a rendőrségnek az Ébredő Magyarok Egyesületében megejtett házkutatása és az ébredők őrizetbevétele nagy izgalmat keltett. A rendőrség huszonegy helyen tartott házkutatást és ez a házkutatás érdekes eredménnyel zárult. A rendőrségnek az az impressziója, hogy a letartóztatott fiatal emberek egytől-egyig államellenes bűncselekmények elkövetésére készültek. Házkutatást tartott a rendőrség a letartóztatott Ampor főhadnagyról.

A konferencia ünnepi percei

Dr. Fischer Tivadar ünneplése. Az új vezetőség

(Temesvár, szeptember 3. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A háromnapos megfeszített munka után a konferencia ünnepi percei voltak, mikor a delegátusok a hála és szeretet adóját rótták le azok iránt, akik a legsúlyosabb viszonyok között valósággal heroikus önfeláldozással állottak a mozgalom élén. Kalmár József aradi delegátus tolmácsolta a konferencia köszönetét.

— Most hogy leszámoltunk a mult hibáival és mulasztásaival, — mondotta — férfias őszinteséggel kell megállapítanunk, hogy szövetségünk elnöke, dr. Fischer Tivadar a legnehezebb körülmények között is bámulatos önfeláldozással és türelemmel vezette a szervezet ügyeit. Az ő egyénisége makulátlan tisztaságban áll előttünk és az egész erdélyi zsidóság soha nem muló hálával adozik az ő puritán munkásságának. Nem bírok szavakat találni, hogy kellőképpen méltassam ezt a hitelt és lelkesedéssel teli küzdelmet, de a küzdelem eredményei előttünk vannak. Kézelfogható eredmények ezek, mert ma már tudjuk, hogy az erdélyi zsidóság nagy tömegei velünk vannak és velünk akarnak küzdeni a nagy célért. Most, amikor a végzett munka után megadjuk a felmentvényt a vezetőségnek, szükségesnek tartom, hogy a konferencia kifejezést adjon bensőséges érzelmeinek a mozgalom vezérével szemben. (Kalmár József szavai után a konferencia tagjai felállottak és percekig állva ünnepelték dr. Fischer Tivadart.)

Kalmár József ezután meleg hangon emlékezett meg dr. Klein Miksa és dr. Weissburg Chaim munkájáról, akiket ugyancsak melegen ünnepelnek a delegátusok.

Ezután dr. Szegő az állandó bizottság nevében a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

1. Az állandó választmány javasolja, mondja ki a konferencia, hogy a szervezeti munka azonnali megindítása érdekében minden egyes csoport nyolc napon belül köteles beszállítani a központnak a két hónapra járó tagsági díjakat, de legkevesebb ötszáz lejt. E határozat végrehajtásáért a delegátusok felelősek.

lakásán is, itt több lajstromot, fegyvert, revolvért és robbanóanyag nélküli kézigránátot talált.

A „Pesti Napló“ arról értesül, hogy a leplezett lázadás miatt az Ébredő Magyarok Egyesületét feltétlenül feloszlatják.

Budapest, szeptember 3. A Kovács-testvérek ekrazitos merényletének leleplezésekor a rendőrség letartóztatta Márffy József magánhivatalnokot, az ÉME kilencedik kerületének vezetőjét, akit azzal vádoltak, hogy a hazafias alakra gyűjtött milliokat elsikkasztotta. Márffy az ügyesség szabadonbocsátotta. Márffy szabadonbocsátása után helyreigazító nyilatkozat közlését kérte az „Uj Nemzedék“től. Nyilatkozata szerint sikkasztással nem is gyanúsították, csupán államellenes vétséggel és azért tartóztatták le, mert

utjában van Rassaynak és Vázsonyinak, akik ötvenezer koronával megvesztegették a tanukat, hogy ellene valljanak.

Az „Uj Nemzedék“ a helyreigazító nyilatkozatot nem volt hajlandó közölni és tudatta Márffyval, hogy a nyilatkozatot csak akkor adja közre, ha a benne foglalt adatokat az ügyesség is megerősíti. Szombaton Márffy újra sürgette a helyreigazító nyilatkozatot Cavallier szerkesztőnél, aki a durva telefonhangra hasonlóan válaszolt.

Vasárnap délelőtt Márffy felkereste Cavallier szerkesztőt a lakásán, előbb durván szidkozódott, majd mikor a szerkesztő kiutasította a lakásáról, a kabátja újjából előrántotta olmosvégű gummibotját és teljes erővel Cavallier felé sújtott. Cavallier hátraugrott és előrántotta revolverét, erre Márffy segítségért kiáltott. A nagy zajra a házbeliek berohantak s lefogták az ordító Márffy, akit átadtak az időközben előhívott detektíveknek.

2. A delegátusok kötelesek a legközelebbi Nagy Intéző Bizottsági gyűlésig a Keren Hajjeszóddal szemben fennálló jegyzési kötelezettségüknek eleget tenni és ezt a központnak bejelenteni.

3. A konferencia utasítja a vezetőséget, tegye meg a jeruzsálemi Nemzeti Alap központnál a szükséges lépéseket aziránt, hogy a Nemzeti Alap kolozsvári irodája Temesvárra helyeztessék át.

4. A konferencia kötelezi a négy körzetet, hogy a körzeti titkári állásokat a legrövidebb idő alatt töltsék be. A máramaroszigeti körzet megszervezése a központi vezetőség feladatává tétetik.

Dr. Szegő bejelenti, hogy az új vezetőség csak e határozatok elfogadása után hajlandó megbízást vállalni. A konferencia rövid vita után a javaslatokat elfogadja. Dr. Szegő ezután felolvassa az állandó bizottság javaslatát az új vezetőségre vonatkozóan. Eszerint:

Örökös diszelnök: dr. Fischer Tivadar.

Elnök: dr. Fischer József.

Társelnökök: Nussbaum Sámuel (Nagyvárad) és Rothbart Jakab (Temesvár).

Ügyvezető alelnök: dr. Weissburg Chaim.

A Kisintézőbizottság tagjai: Antal Márk a kulturügyosztály vezetője, dr. Pollák Sándor a Palesztina-ügyosztály vezetője, Stotter Aladár és dr. Fekete Sámuel a szervezeti ügyosztály vezetői, Salamon Jakab a gazdasági ügyosztály vezetője, dr. Klein Miksa a politikai ügyosztály vezetője és dr. Spitzer József a jogvédő iroda vezetője. Hivatalból tagja a bizottságnak dr. Fischer Tivadar.

A Nagy Intéző Bizottság tagjai: Molnár Jakab, Schwartz Jakab, Léb Ödön, dr. Fürst Oszkár, Noszin Mór, Schwartz Miksa, dr. Krémer Armin, dr. Marton Ernő, Feuerstein Kálmán, dr. Goldberger Ede, Guttmann Péter, Kertész Márton, dr. Blank Illés, Karlan Perez, Löbl József, dr. Fehér F., dr. Neufeld Jenőné, Abraham József Kolozsvár, Kalmár József, dr. Singer Jenő, Herczog Sándor Arad, dr. Brisker Ezékiel, Kastriner Samu, Vermes

Ernő, dr. Gábor Dezső, Márton Zsigmond, Schultz Arnold, Fischer Béla Temesvár, Szegő Ernő dr. Déva, Dux Mór, Rosenzweig M. Dész, dr. Deutsch Mór Lugos, dr. Nöbel Sándor Orsova, Scheffer Mór, dr. Halmos Brunó Petrozsény, dr. Fried Abraham Máramarosziget, Wolster Kálmán, Bretter Vilmos, dr. Erdélyi Emil Marosvásárhely, Fischer Vilmos Szászrégen, dr. Weisz Fülöp Székelyudvarhely, Hirsch Jakab Nagybánya, Pálffy Márton Karánsebes, dr. Rapaport Marosillye, dr. Löwenstein Szászváros, Ladányi József Lippa, dr. Antal Sándor Nagyszeben, Klein Mózes Zsibó, Kallus Lajosné Beszterce, Mittelman József Nagyvárád, Klein Emil Hátszeg, Marton Béla Nagyenyed és dr. Rosenfeld Salamon Szászrégen.

Az állandó bizottság javaslatát a konferencia egyhangú lelkesedéssel elfogadja. Rothbart Jakab a konferencia elnöksége nevében visszapillantást vet a végzett munkára és annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy az itt kifejtett munka eredményessége és komolysága felülmúlja az eddigieket. Köszönetet mond a delegátusoknak és a vendégeknek a lelkes munkáért és a kitartó türelméért. Kéri a konferenciát, adjon felhatalmazást az elnökségnek, hogy kifejezze köszönetét a temesvári Lloyd-társulat gondnokának, amely szíves készséggel átengedte helyiségeit a konferencia számára. Végül rendkívül meleg szavakban köszönti dr. Fischer Tivadart, mint a szövetségnek most már örökös diszelnökét és kéri, hogy lelkes munkáját és értékes támogatását ezennel se vonja meg a szövetségtől.

Ezután dr. Fischer Tivadar meghatótt szavakkal mond köszönetet a bizalom és szeretet megnyilvánulásáért, amelyben a konferencia részesítette. Majd dr. Weissburg Chaim lelkes szavai után a konferencia a Hatikva hangjai mellett végetért.

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógár
Gluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

Ha művészi kivitelű
fa vas butort
és tekintse meg a

Marosvásárhelyre
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit
Asztalok furnírszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Állandó Palesztina-kiállítás Kolozsváron

Nachum Tisby ordólyi utja. Kereskedelmi kapcsolatok Erdély és Palesztina között

(Kolozsvár, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Cionista Világszervezet jeruzsálemi executiveja nagyjelentőségű ajándékot szánt az erdélyi zsidóságnak. Állandó Palesztina-kiállítást rendez be Kolozsváron, mely hű tükrét fogja nyújtani a palesztinai ipar és mezőgazdaság fejlődésének.

Az állandó kiállítás anyagának első része, melyet a temesvári konferencia alkalmával már bemutattak, ma már meg is érkezett Kolozsvárra. Az anyagot a palesztinai executive ipari és kereskedelmi osztályának vezetője, Nachum Tisby rendezte be, aki az állandó kiállításról és további céljairól a következőket mondotta lapunk olvasói számára.

Az állandó kiállítás célja az lesz, hogy elősegítse az erdélyi és bánági kereskedelem és ipar kapcsolatát Palesztinával. A kiállítás anyagát három hónaponta felfrissítjük és kiegészítjük, sőt arra is gondunk lesz, hogy Palesztina művészi életét reprezentálja. Azzal a tervvel is foglalkozunk, hogy Kolozsváron önálló irodát állítunk fel, mely kereskedelmi és ipari kérdésekben nemcsak felvilágosításokkal szolgálna, de közvetítő kapcsolatot is lenne.

Bennünket elsősorban Palesztina exportja érdekelt. Innen csak pénz — tőkét — és munkát akarunk importálni és olyan nyersanyagokat, melyre az épülő országnak szüksége van. Így első-

sorban a fa az a cikk, melynek intenzívebb exportja kifizetődne.

Ami a munkaerők importját illeti, főképp olyan kézművesekre van szükségük, kiknek iparága Palesztinában még hiányzik és akik megfelelő technikai berendezéssel bírnak. Így például szükségünk lenne kályhámesterre, szalmakalapfonóra stb., és képzett mechanikai munkásokra. A szükséglethez képest ezek bevándorlását, elhelyezését előmozdítjuk.

Ami a tőke importját illeti, a zsidó nagyiparos osztállyal akarjuk a palesztinai viszonyokat megismertetni és meggyőzni őket arról, hogy érdemes Palesztinában iparvállalatokat létesíteni, mert azok jövedelmezősége biztos és igen magas.

Nachum Tisby már Temesváron igen érdekes és eredménnyel kecsegtető tárgyalásokat folytatott a Bánág több zsidó gyárpárosával, akik számára előadást tartott Palesztina gazdasági viszonyairól. Tisby hétfő este a kolozsvári zsidó kisiparosok részére tartott előadást s érintkezésbe lépett több nagyiparossal is.

Az állandó kiállítást a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében helyezik el. A kiállítás megnyitása a köznapokban lesz s ingyenesen áll majd az érdeklődők rendelkezésére.

Valutapiac szeptember 3-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1250, London 1024, Newyork 225, Róma 975, Zürich 40-75, Prága 670, Bécs 32-25, Budapest 150, Berlin 70.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780-800, márka 55-65, léva 180-190, török lira 115-120, font sterling 1005-1015, francia frank 1260-1275, svájci frank 41-42, lira 9-25-9-50, drachma 4-4-25, dinár 210-220, dollár 225-227, lengyel marka 9¹/₄-10¹/₂, osztrák korona 32-34, magyar korona 70-85, cseh korona 650-665.

Zürichi nyitás: Berlin 50, Newyork 554¹/₄, Páris 3115, London 2519, Milano 2355, Prága 1637¹/₂, Budapest 3¹/₈, Belgrád 591, Bukarest 252¹/₂, Varsó 23, Bécs 78.

Az irokézek a népszövetség előtt. Montrealból jelentik: A kanadai irokézek törzsfőnöke nagyobb kísérettel a minap hajóra szállt, hogy törzse megbízásából megjelenjen a népszövetség előtt, ahol az irokézek követeléseit elő akarja terjeszteni. Az irokézek azt panaszkodják a népszövetség előtt, hogy a kanadai kormány lefoglalta földjük egy részét. Ezért kárpótlást és saját területeiken autonómiát követelnek.

A mai valutapiac

A francia frank javuló tendenciája. — Gyenge kereslet a kolozsvári pénzpiacra

(Kolozsvár, szept. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai valutapiac eredménye a francia frank javulása Zürichben, ami a lejre is kedvezően hatott. Kereskedő körök azonban nem bíznak a frank állandóságában és a kereslet körül a mai napon továbbra is tartózkodás volt észlelhető. A francia frank szilárdulása kihatott az összes valutákra és az olasz lira is, amelyben pedig a háborús készülődések miatt esést vártak, néhány ponttal följavult. Magyar koronában és német márkában további zuhanó tendencia van.

Irányzat. Francia frankban és lejben némi szilárdulás.

Szeptember 3-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8500-9300 külf. magyar koronát,
14000-15600 belf. magyar koronát,
7-91-8-02 francia frankot,
2-42-2-43 svájci frankot,
0-44-25-0-44-28 dollárt,
10-12-10-14 olasz lirát,
31400-31700 osztrák koronát,
15-80-15-81 cseh koronát,

OTIS
SKINNER
in "Kismet"

Világraszóló filmszenzáció az

Uránia és Egyetem

mozgókban

KISMET

I. és II. rész. — Megrázó sorstragédia telistele keleti pompával és bűbájjal. Főszerepben Otis Skinner amerikai drámai filmfenomén és a kiváló Elynor Fair

I. rész Uránia szept. 2., 3., 4. és 5-én
Egyetem szept. 7., 8. és 9-én

II. rész Uránia szept. 6., 7., 8. és 9-én
Egyetem szept. 10., 11. és 12-én

A filmóriás világhódító körútján!

TUNGSTRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

H
Óromániában és k
Rador Pab
hirdetési i
Az Uj Kelet az
napilapja.
Az Uj Kelet cikk
jelölésével
Előfizetési árak:
félévre 32
Felelős szerkesztő

A nap r
partokat feszít
műve befejező
verték még le

Mély ala
vendő idők e

— Kelje
vegyétek át a

A népek
— Ime,

isten. — Min
amelyet önma

mereszkező b
a tölgy állha

haragja, a sze
hatalmat, sze

nokság, hűség
ebben a med

idők ereje ka

— En
A máso

— En
— Hód

madik.
— En

gyedik.
Az egy

kanalat, a h
Az uto

— Há
isten.

— En
— Ez

szólt az iste
osztottam.

— Há
teremtsz.

Tetszet
elhatározta,

— Lát
repülnek, m

A betűt nek
— És apr

— És a k
nosbogárkák

repültek a l
lágítottak.

— És a z
megy, megy

és soha me
repülnek és

után járjon.

— Ma

váron. Mar

előtt Nagyvá

ügyminiszter

szombaton és

tartott kato

célből érke

értesített, se

nem fogadha

nesen a 83.
maga pedig

katonai inté

darescu hadi

Kolozsváron,
utazik.

— Ca
bornok Má
jelentik: Ca
szeptember 4
tése végett

— Ne
tiszteték. B
az a hír jele
iratilag haza

HIREK

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Felelős szerkesztő: **Marion Ernő dr.**

A betű

A nap már megindult pályáján, a tenger partokat fesztett, az erdő virágozott, a teremtménye befejeződött. Csak az emberi fajták hevertek még lelketlenül az isten trónusa előtt.

Mély alabástrom medencékben az eljövendő idők ereje kavargott.

— Keljete fel — szólt az isten — és vegyétek át a jussotokat.

A népek felkeltek.

— Ime, ezt végeztem — szólt megint az isten. — Mindenki abban a jelben uralkodjék, amelyet önmaga választ. Tietek lehet a hegy merészkedő büszkesége, a síkság termékenysége, a tölgy állhatatossága, a víz hevéssége, a tűz haragja, a szél ereje. Ha akartok ragyogást, hatalmat, szeretetet, azt is választhattok. Alnokság, hűség, bölcsesség, könnyelműség is van ebben a medencében, amelyben az eljövendő idők ereje kavargó. Válasszatok.

— En vetni akarok — szólt az egyik.

A mások azt mondták:

— En építeni akarok.

— Hódítani akarok — mondta a harmadik.

— En mulatni akarok — szólt a negyedik.

Az egyik ekét kapott, a másik vakolókanalet, a harmadik kardot, a negyedik lantot.

Az utolsó csak várt és hallgatott.

— Hát te mit akarsz — kérdezte az isten.

— En repülni akarok.

— Ez az angyalok és a sasok jussa — szólt az isten. — A szárnyakat már mind kiosztottam.

— Hát akkor várok, amíg megint ujakat teremtsz.

Tetszett az istennek a fajta türelme és elhatározta, hogy a kívánságát teljesíteni fogja.

És ekkor megteremtette a betűt.

— Látod — szólt az isten — a betűk repülnek, madárnál, szélnél is sebesebben. A A betűt neked adom.

És apró, ragyogó betűket szórt elébe.

És a betűk ragyogtak, mint a szentjánosbogárkák és széttárták szárnyaikat és felrepültek a levegőbe. És ahogy repültek, világitottak.

És a zsidó nép, amely a betűt kapta, megy, megy a betű után, mind a messzebbre és soha meg nem pihenhet, mert a betűk repülnek és neki az a végzete, hogy a betűk után járjon.

u. p.

— **Mardaescu hadügyminiszter Kolozsváron.** Mardaescu hadügyminiszter hétfőn délután Nagyváradról Kolozsvárra érkezett. A hadügyminiszter, aki kíséretével együtt két autón jött, szombaton és vasárnap Szatmáron és Nagyváradon tartott katonai vizsgálatot és Kolozsvárra is e célból érkezett. Miután érkezéséről senkit sem értesített, sem a katonai, sem a polgári hatóságok nem fogadhatták. A hadügyminiszter autója egyenesen a 83. gyalogezred kaszárnyájába hajtott, ő maga pedig az összes kolozsvári kaszárnyák és katonai intézmények megvizsgálására indult. Mardaescu hadügyminiszter valószínűleg keddig marad Kolozsváron, ahonnan a többi erdélyi városokba utazik.

— **Cantacuzino hercegnő és Petale tábornok Máramaroszigeten.** Máramaroszigetről jelentik: Cantacuzino hercegnő és Petala tábornok szeptember 4-én a hadiárva intézmények megtekintése végett Máramaroszigetre érkeznek.

— **Nem hívták háza külföldről a román tiszteteket.** Bukarestből jelentik: Bécsi lapokban az a hír jelent meg, hogy a román kormány táviratilag hazahívta a külföldön tartózkodó román

tiszteteket. Erre a hírre vonatkozólag a külügyminisztérium hivatalos cáfolatot tesz közzé, amelyben közli, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz.

— **Az Averescu-párt nagygyűlése Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: Szeptember tizedikén Nagyváradon nagygyűlést tart az Averescu-párt, amelyen maga Averescu tábornok elnököl. A gyűlésen Argetoianu is megjelenik, aki személyes megjelenésével fogja demonstrálni, hogy békülési szándéka végleges.

— **Nem teszik szabaddá a lakásokat.**

Bukarestből jelentik: A „Dimineata”-nak azt a legutóbbi hírét, hogy a kormány a lakások szabaddátétele mellett foglal állást, a kormány hivatalos kommunikéban megcáfolja.

A **gyalui falopások.** Megirtuk, hogy a Gyalu környékbeli falvak lakói többiben panaszt tettek a rendőrségen egy ismeretlen tolvajbanda ellen, amely a kincstári erdők fáját lopkodja. A A kolozsvári erdőigazgatóság külön is vizsgálatot indított és kiderítette, hogy az erdő juharfa-készletének nagyrésze hiányzik. Az erdőigazgatóság vizsgálatot rendelt el a gyalui erdők alkalmazottai ellen. Tizenhat terhelő tanu jelentkezett is. Ezek azonban a Kolozsváron kitűzött kihallgatásra már nem jöttek el azzal az indoklással, hogy a csendőrök közül valaki lelővéssel fenyegette meg őket. A kolozsvári rendőrség büntügyi osztályának vezetője Meszesán, Fatu nevű detektívét küldte a helyszínre, aki megállapította, hogy a bünszöveget feje egy csendőrmester, aki erdőőrökkel játszott össze. Hónapokon keresztül elfuvaroztatták a fát. Kiderült továbbá az is, hogy az erdőőrök egy kisebb fűrésztelepet létesítettek, ahol az állami fákat saját céljaira dolgozták fel. A detektív átvizsgálta a kincstári számlákat és megállapította, hogy a szállítvány legnagyobb része minden elkönyvelve. A rendőrség emberei lefoglalták a könyveket és egy erdőört letartóztattak. A kincstár kára körülbelül hárommillió lej.

— **Egy különös per.** Londonból írják: Conway-Evans, egy kínai selyempincs tulajdonosnője beperelte Mr. Henderson, egy manchesteri kutyaszaklap főszerkesztőjét. A különös per előzménye az volt, hogy egy kutyakiállításán első díjjal tüntették ki Edith Conway-Evans kínai selyempincset és ez alkalommal Henderson azt merete írni lapjában, hogy a díjnyertes pincsi nem is tud megállani a lábán. A miss felháborodott ezen a sértő megjegyzésen és bírói uton kártérítést követelt a szerkesztőtől és elégtételt kért selyempincse számára. A tárgyalás iránt londoni kutyakedvelő és jogász körökben igen nagy volt az érdeklődés. A bíró nem vette tulságosan komolyan az ügyet és mindjárt az első kérdése nagy derűtséget keltett a hallgatóság soraiban.

— **Ki képviseli a vádat,** — kérdezte Miss Evannstól — ön, vagy pedig Peke-Klan-Wee-Wu nevű kiskutyája?

A jelenlévő hölgyek egy része sehogysem tudta megérteni, hogy mer a bíró tréfálalni olyan kényes és fontos kérdésben, mint amilyen egy tiszta fajtakutyá reputációja. A tárgyalás folyamán néhány állatorvos-szakértőt is meghallgattak. Egyesek a kínai selyempincset teljesen hibátlan fajtakutyának tartották, mások pedig úgy vélekedtek, hogy Peke-Klan-Wee-Wu egy kissé angolkóros. A tárgyalás szenzációja csak ezután következett. A bíró ragaszkodott ahhoz, hogy a kiskutyát személyesen hallgassa ki. A miss a közönség óriási hahotája között behozta a tárgyalóterembe a koronatanut és főmagánvádlót: Peke-Klan-Wee-Wut, aki mint egy „félelem és gáncsnélküli lovag” föl-alá sétált a bírói emelvényen. Ezzel aztán el is dönt a per sorsa, mert a kis pincsinék sikerült bebizonyítania, hogy nemcsak állni tud a saját lábán, hanem járni is.

— **Orvosi hír, Dr. Wertheimer M. szülésznőgyógyász hazaérkezvén,** rendelését ismét megkezdte Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 48. szám alatt. Rendel. d. u. 3—5-ig.

— **Teruma-akció.** A zsidóság mindenféle szervezkedik szellemi értékei megőrzésére. Legbensőbb zsidó ösztön ez, hiszen történetünk minden korszakában arra törekedtünk, hogy szellemi egyensúlyunk fel ne boruljon. Tanulni, lelki frissességünket istápolni és tartatani legszentebb és legszebb zsidó hagyományaink közé tartozik. Ebben a kérdésben nincs zsidó és zsidó között véleménykülönbség és most, amikor minden oldalról veszély fenyegeti a zsidóság tanulmánygyását, amikor az a

tendencia látszik, hogy lelki fejlődésünkben vissza akarnak vetni, kettőzött erővel kell dolgoznunk iskolaügyünk megszilárdulásán. Az egész zsidóság féltett kincsét sem hanyagolhatjuk el, az új, jövendő generációnak felelősek vagyunk ezért. Meg kell szerveznünk tehát a szellemi és kulturális ellenállási alapunkat, a Terumát, amely a külföldön mindenfelé kitűnően bevált. Teruma-akciót kezd a Zsidó Nemzeti Szövetség szukkot félünnepén. A Teruma legkisebb hozzájárulása fejenként legalább 20 lej lesz.

— **Merénylő-turnusok Bulgáriában.**

Prágából jelentik: A „Ceske Slovo” dr. Daskalov Rajkó meggyilkolásáról érdekes részleteket közöl, amelyek szerint a Sztambulinszky-kormány volt belügyminisztere és prágai követe megszervezett merényletnek esett áldozatul. Szófiában ugyanis már augusztus 17-ikén ismeretes volt, hogy két fiatalember Prágába indul Daskalov, azonkívül Todorov volt belgrádi követ meggyilkolására. Ez annyira köztudomású volt, hogy Szófiából azt a figyelmeztetést táviratozták Prágába, őriztessék a bolgár emigráns politikusokat, mert életükre törnek. A szófiái rendőrség nyganyis tudomást szerzett arról, hogy tizenöt, egyenként három emberből álló csoport alakult politikai gyilkosságok elkövetésére és a merénylők turnusokban akarnak végezni ellenfeleikkel olyformán, hogy ha az egyik csoport akciója nem sikerül, nyomban helyébe lép a második. A tizenöt csoport tagjaiból kerültek ki Daskalov megöletése előtt Coun Matov Konstantinápolyban történt meggyilkolásának tettesei és ugyancsak ezek ölték meg Kdystunesevet, a bolgár parasztpárt egyik legismertebb szervezőjét és más személyiségeket, akiket a prágai lap névszerint felsorol legutóbbi számában. A prágai rendőrség a Daskalov temetésén megjelent bolgár fiatalembereket a temetés egész ideje alatt őrizetben tartotta. Obov, a Sztambulinszky-kormány most Prágában élő legutolsó belügyminisztere kérte ennek az elővigyázati rendszabálynak a foganatosítását, mert attól tartott, hogy a fiatalemberek valamelyike újabb merényletet követ el.

— **Házasság.** Junger Manó Szászrégenből eljegyezte Berkovits Jolánát Belényesről. (Mindenkülön értesítés helyett.)

* **Orvosi hír.** Dr. Ornstein Sándor szemorvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezvén, rendelését Piata Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 6. sz. alatt újból megkezdte.

— **Magyarországon megindul az építkezés.** Budapestről jelentik: Az építkezések előmozdításáról hozott törvény kihirdetése és bizonyos kisebb részletkérdések elintézése után az építkezéshez nyomban hozzáfognak és a lakások legkisebb a jövő év őszére már el is készülnek. A Gyáriparosok Országos Szövetsége ezer lakás építésére vállalt kötelezettséget. Ezek a lakások részben Budapesten készülnek, részben a vidéken. Ugyanis több vidéki városban, így Pécsen, Szegeden, Győrön, ahol nagy ipari vállalatok vannak, szintén építkezni fognak az ipari vállalatok. Ezeknek az új lakások legnagyobb része munkáslakás lesz. A kereskedők is nyomban hozzáfognak az Országos Magyar Kereskedelmi Egylet által magukra vállalt 300 lakás építéséhez. Egyes kereskedők újabb emeleteket építenek már meglévő házaikra, másrészt pedig új bérházakat fognak építeni. Ezek a lakások is készen lesznek a jövő év őszéig. A takarékpénztárak és bankok érdeklőrebe tartozó vállalatok ötszáz lakást fognak építeni. A felosztás az egyes intézetek között már meg is történt és az építkezéseket igen rövid időn belül megkezdik. Ez évben már, tekintettel az ősz közelségére, kevés munkát lehet befejezni, a jövő év során azonban mind az ötszáz lakás építését befejezik és átadják használatra.

* **A beiratások az Eötvös-utcai orth. elemi iskolában** f. hó 4-én d. e. kezdődnek.

Az iskolaszék.

* **Désen** angol, cseh női kabátposztók, plüssök, szövetek, vásznak és menyasszonyi kelenyekülönlegességek. Férfi télikabát, raglán, mikádó és ruhaposztó óriási választékban. Gyermekek-intézet felkészülések Erdélyben a legolcsóbban beszerezhetők **Biró József cégnél Désen.**

Nagyváradon Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatt lehet előfizetni az Uj Keletre.

Közgazdaság

A Faegyesület vezetői Bukarestben. Bukarestből jelentik: Jahoda Károly, a Faegyesület igazgatója és dr. Metes Péter képviselő, az egyesület ügyésze ma ideérkezett. Metes és Jahoda az új erdőtervezésről szóló törvényre vonatkozó és a fatermelőket sértő újabb intézkedései ellen tiltakoznak és orvoslást kérnek az illetékes hatóságoknál.

A jövő év állami költségvetése. Szeptember elején az egyes minisztériumok megkezdik a jövő évi költségvetés összeállítását. Az idei költségvetés tudvaleg 15 milliárdról szól, de csak kilenc hónapra van összeállítva, mert a költségvetési év 1924. évtől kezdve április helyett januárral fog kezdődni, vagyis egybe fog esni a naptári évvel. Bratianu Vintila pénzügyminiszter a legszigorúbb takarékosság szemellettartásával akarja a költségvetést elkészíteni, de azért legalább huszmilliárdos költségvetéssel kell az országnak számolnia. A horribilis kiadások háromnegyed részét, vagyis 15 milliárdot egyenes és közvetett adókból akarja a pénzügyminiszter fedezni.

A vendéglősszövetség ülése. Az országos vendéglősszövetség kolozsvári tagozata kedden délután a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében értekezletet tart, amelyre megjelenésüket bejelentették Modola belügyi és Christodorescu iparügyi vezérfelügyelő is. A bukaresti vendéglősszövetség elnökeivel, dr. Leauteivel képviselteti magát a konferencián. A vidék városából is várnak küldöttségeket. Az értekezlet szóvateszi az új községi pótdadónak a házbérré vonatkozó és a vendég-lősiparra sérelmes intézkedéseit, tiltakozni fog a helytelen maximálás ellen és a szeszadótörvény kitogásolható részére revíziót fog kérni. Az ülésen Dăscăi Lázár Aurél fog elnökölni.

Cukorgyárosok értekezlete. Bukarestből jelentik: A cukorgyárosok értekezletet tartottak a kereskedelemügyi minisztériumban az új cukor-rezsime vonatkozólag. A tanácskozások eredményét egy későbbi időpontban fogják közölni.

Plakátkiállítások a mintavásárokon. A mintavásárok egy új kiállítási objektummal gazdagodtak. A pozsonyi dunai mintavásáron feltűnt Tábor Jenő Prágában élő festőművész plakátgyűjteménye. A kiállító művész érdekesen világítja meg a plakátművészetnek a mai gazdasági helyzethez való viszonyát. „A jelenlegi gazdasági benuulás, amely ugyszólván az egész világban fennáll, egész speciális hatással van a plakátművészetre. Amíg ez a benuulás a plakát tervezési és előállításának költségeit nagyban befolyásolja, azaz az árakban visszatejelődés mutatkozik, ugyanolyan mértékben előrehaladás mutatkozik a plakát művészi fejlődésében, az ötletet és kompozíciót illetően. Ez egyértelmű, hogy a megrendelések hiánya a plakátpályázatok kiírásának nélkülözése arra serkentik a plakátfestőket, hogy szabadon, versenyen kívül dolgozzanak és megrendelés nélkül állítsák sorompóba ötleteiket és nyújtsanak alkalmat az ötletes és művészi plakátokat nélkülöző kereskedőknek, gyárosoknak stb. ilyen plakátok megszerzésére. Nagynevű német, francia és angol kollégáim plakátkiállításainak sikereim felbuzdulva, két év óta rendezem külföldön kiállításaimat és csak utolsó kiállításom is Amsterdamban jóval meghaladta minden várakozásomat, amennyiben egyetlen napon harmincnégy plakáttervezetet adtam el. „Tábor egyébként gyűjteményét elhozta legközelebb Bukarestbe is, ahol valószínűleg a kereskedelmi és iparkamara csarnokában fogja azokat kiállítani.

Az ipartestület pénztárát átvették. A kolozsvári ipartestület pénztárát Varga tanácsos által vezetett bizottság ma délelőtt az ipartestület helyiségében átvette. Az átvételt megelőzően Andrásovsky elnök tiltakozott a szerinte törvénytelen beavatkozás ellen és kijelentette, hogy a pénztárt csakis erőszaknak engedve adja át. A bizottság vezetője erre az elnök vállára tette a kezét, jelképezve ezzel az erőszak alkalmazását. Az elnök erre félrevonult és a pénztárt átvették.

SPORT

Románia—Lengyelország 1:1 (0:1)

(Lemberg, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A feszült érdeklődéssel várt román—lengyel válogatott mérkőzés, amely Lembergben játszódott le, eldöntetlenül végződött. Bár a román válogatott csapat részére nem csekély handicapot jelentett az utazás okozta fáradtság, valamint az idegen pálya és ha a játék nagyobb részében a lengyel csapat volt is fölényben, az eredmény teljesen reálisnak tekinthető.

Az első negyedóra tapogatózójátékkal telik el és csak a féldő vége felé bontakozik ki a lengyel csapat fölénye, amikor a 38. percben balösszekötőjük révén vezetéshez is jutnak. A második féldőben a román csapat már teljesen magára talált és Guga pompás egyéni játék után a 17. percben megszerzi a kiegyenlítést. A kiegyenlítő gól után óriási küzdelem indult meg a győztes gólért, de a mindkét részen kintinően működő védelmek minden támadást visszavernek. A román csapat legjobb emberei Guga, dr. Hirsch, Jakobi és Tóth Bedő voltak, míg a lengyel válogatottban a jobbszélő és középsatár végzett kitünő munkát.

Koppehel német bíró vezette a mérkőzést.

Marosvásárhely—Kolozsvár 1:0 (0:0)

Az ez évben még veretlen kolozsvári válogatott csapat vasárnap szenvedte első vereségét a marosvásárhelyi válogatott ellen vívott revánsmérkőzésen. Az eredmény azonban egyáltalán nem felel meg a tényleges erőviszonyoknak, mert a kolozsvári együttes 3 legjobb tagját volt kénytelen nélkülözni, akik Lembergben szerepeltek a román nemzeti válogatott csapat színeiben. Az első féldőben változatos mezőnyjáték, a csatárok mindkét részről több biztos gondhelyzetet hibáznak. A második féldőben Vásárhely erős ostrom alá veszi a kolozsvári kaput és a 7. percben Gácsi hatalmas lesállásból indulva gólt lő. A gól után Kolozsvár minden erejét összeszedve ellentámadásba kezd, de a csatárok rendre hibáznak. A játék közben el is durvul, aminek következménye Végh és Nuridsány tetteles inzultusa, akiket a tehetetlen Lengyel aradi bíró ki is állított. A játék végén ismét vásárhelyi fölény pozitív eredmény nélkül.

A kolozsvári csapat legjobbjai Rakitovszki, Fazekas, Marcinkievitz és Kinizsi voltak, míg a vásárhelyiek közül kimagaslott Gácsi intelligens játéka. A kolozsvári vendégek körében kinos megdöbbenést keltett, hogy a mérkőzésről gyalogosan távozó kolozsvári játékosokat és kísérőiket inzultálták.

AAC—KKASE 2:1 (1:0). Az aradi csapat kolozsvári szereplése teljes sikerrel járt. A fair, jól összejátszó, küzdőképes csapat győzelme egy pillanatig sem volt kétséges. A kereskedő csapat, bár tréningje legelején áll, máris biztató formát árukt el. Mann sokat hibázott. Kezdet után az aradiak azonnal támadásba lépnek és már a 4. percben a kereskedő csapat hálójában a labda. Továbbra is frontban maradnak és csatárai igen sűrűn foglalkoztatják Baczonit, aki azonban mindig a helyén van. A KKASE erőtlén támadásai nem hozhatnak eredményt.

A második féldőben továbbra is AAC fölény, ennek dacára a védelem egy súlyos hibája után Kronstädter a 15. percben kiegyenlít. A KKASE hívei azonban nem sokáig örvendhetnek a kiegyenlítésnek, mert öt perc múlva már ismét a KKASE kapuban a labda. Az iram ezután teljesen ellanyhul. A KKASE beletörődik sorsába és az AAC is megelégszik az elért eredménnyel. Az aradi csapatból kiváltak a belső csatárok és Komvári, míg a kereskedőknél az ifjúsági jobbszélő, Bartók és Bacsoni a legjobbak. Nagy Lajos kitünően bíraskodott. A mérkőzés előtt a KKASE tornászversenye folyt le a közönség teljes részvételével. A mindenképpen jól sikerült verseny, melynek keretében dőlt el Kolozsvár 1923. évi tornászbajnoksága, nagyobb érdeklődést is megérdemelt volna.

Nagyváradon válogatott mérkőzés volt Nagyvárad és Temesvár között. Győzött Nagyvárad 2:0 arányban. A két csapat a következőkép állt fel: Nagyvárad: Varga; Kajla, Székely; Kováts, Kubicsek, Mónus; Zsiga, Bida, Micsinai, Rónai, Csomag. Temesvár: Ludvig; Vogel, Hoksáry; Steiner, Halmos, Rajnák; Blaj, Holz, Wetzler, Chambrée Zemler.

Mint az összeállításból is kitűnik, az eredmény nem reális fokmérője a két város erőviszonyainak, mert Temesvár legjobbjait nélkülözte. Nagyvárad góljait az első féldő 32. percében Rónai és a második féldő 42. percében Micsinai révén érte el.

Dés. Sparta—Unio 2:1 (0:1). A győztes csapat góljait Schönthal és Albisy, az Unio gólját Vágó rugta 11-ből.

Arad. AMTE—Gloria 1:1 (1:0.) Biró Bischoff. Vasas vándordíjmérkőzés. Az AMTE gólját Szikula, a kiegyenlítő gólt Vasváry fejelte. A mérkőzés a második féldő 30. percében a sötétség miatt félbemaradt.

Szatmár. Szatmári Törekvés—Barkochba 4:0 (2:0.) Biró Wohl. Barátságos mérkőzés.

Budapesti elsőosztályú eredmények. Törekvés—BTC 2:2 (2:0), Vasas—III. ker. 1:0 (0:0), MTK—33 4:1 (3:1), FTC—UTSE 4:0 (3:0) UTE—VAC 4:0 (4:0).

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Kedd: Faust. (Medek Anna és dr. Székelyhidly Ferenc együttes vendégjátékával. Felemelt helyárrakkal. Rendes napibérlet 1. szám, A. Előadás kezdetén a nézőterre vezető ajtókat bezárják. Sorozatszám 18.)

A színházi iroda hírei:

Kedden lesz az idei színházszezon első opera előadása. Gounaud Faustjában lépnek fel Medek Anna és dr. Székelyhidly Ferenc, a budapesti Operaház tagjai. Faust előadása felemelt helyárrakkal, rendes napibérletben, 1. szám A. (Sorozatszám 18.) kerül színre. — Szerdán A cigánysor leánya (Szidike) Tersánszky Józsi Jenő Budapesten hatalmas sikert aratott szindarabjának lesz a premierje, melyre a színház drámai együttese a legnagyobb ambícióval készült Izsó Miklós főrendező vezetése alatt. Ezuttal mutatkozik be a színház két új tagja: Marsi Gizi és Földes Mihály. A darab többi vezetőszerepeit Miklóssy Margit, Fajk Rózsi, Tarnay Teréz, Nagy Gyula, Cselle, Mihályfi, Réthelyi, Bányász játsszák. A bemutatott premier helyárrakkal (Sorozatszám 19.) tartja meg a színház. — Csütörtökön ugyancsak A cigánysor leánya kerül színre másodsor, rendes helyárrakkal. (Napibérlet 2. szám B. Sorozatszám 20.) — Pénteken Medek Anna és dr. Székelyhidly Ferenc vendégfelléptetével Tosca, Puccini operájának reprize lesz műsoron felemelt helyárrakkal. Operabérlet 2. szám (Sorozatszám 21.) — Ugy a szerdai, mint a csütörtöki operaelőadások kezdetén a nézőterre vezető ajtókat becsukják. — Szombaton este a Bajadér kerül műsorra Kolbay Idikóval a címszerepben, Radjmit Tolnay Andor játssza, a többi vezető szerepeket Neményi Lili, Berky József, Bérletszünet és premier helyárrak. (Sorozatszám 23.) — Szombat délután, vasárnap délelőtt, délután és este hangversenyt tartanak az erdélyi dalárdák.

NYILTTÉR

E rovatban közölte a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

F. hó 2-án reggel az ort. nagytemplomban otfelejtett női ezüst ridikül megtalálóját kérem, hogy a benne levő arany melltűvel együtt adja le a lap kiadóhivatalába, vagy a Timár-utcai ort. hitközségi irodába, hol jutalomban részesül, ellenkező esetben kénytelen lesznek a már kezében lévő adatok alapján az eljárást folyamatba tenni.

Landesmann Samu.

Rothmann Márton szabókéllékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

**Csecsemők, kisgyermek-
ek ideális ápolószere a Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-féle gyermek-
crém!**

EGÉSZ LAP
ZONGORÁ

Az
nyomta

„Kadit

Szigoru sz

Lusz
cukorkakü
Cluj

Tisztit,
Szeplő
Az arc
Kaif

1498

מבחרים

קלאסיקה
קלויזע-
בריווע!
Josef Friedländer
Cluj, Brassai-ut

Agyag és
Gyárt: bő
műtrágyát,
zsirt, tégl
és vizek

Zsidó is

A közoktatásüg

hél

A „KADIT

Egy pld. ára 30.-

Grü

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIATA UNIRII

Az „Uj Kelet” hívei nyomtatványszükségletüket a „Kadima”-nyomdában rendeljék meg Szigorú szombati munkaszünetet tart!

Lusztig és Nussbächer cukorkakülönlegességek állandó raktára Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Tisztít, frissít, felüdít, Szeplőt tüntet, bőrt puhít Az arcbőrt megfehéříti Kaiser-Borax a valódi.

צירקא 200 אתרוגים מוכרים אורך לולבים ודמים ערסטע קלאסע האבע יעצט פאן קארפא נאך קלויזען בורגערענט צו בילדיגע פרויע! Josef Friedländer bei Rabb. Mendel Friedländer Cluj, Brassai-u.9. Telegr. Friedländer Cluj Brassai-u.9

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes huslást, nyers és olvasztott jaggyut

Zsidó iskolák figyelmébe! A közoktatásügyi minisztérium által engedélyezett illusztrált héber ABC kapható A „KADIMA” KIADÓVÁLLALATNÁL Kolozsvár Egy pld. ára 30.— lej. Ötven pld. rendelésnél 25.— lej

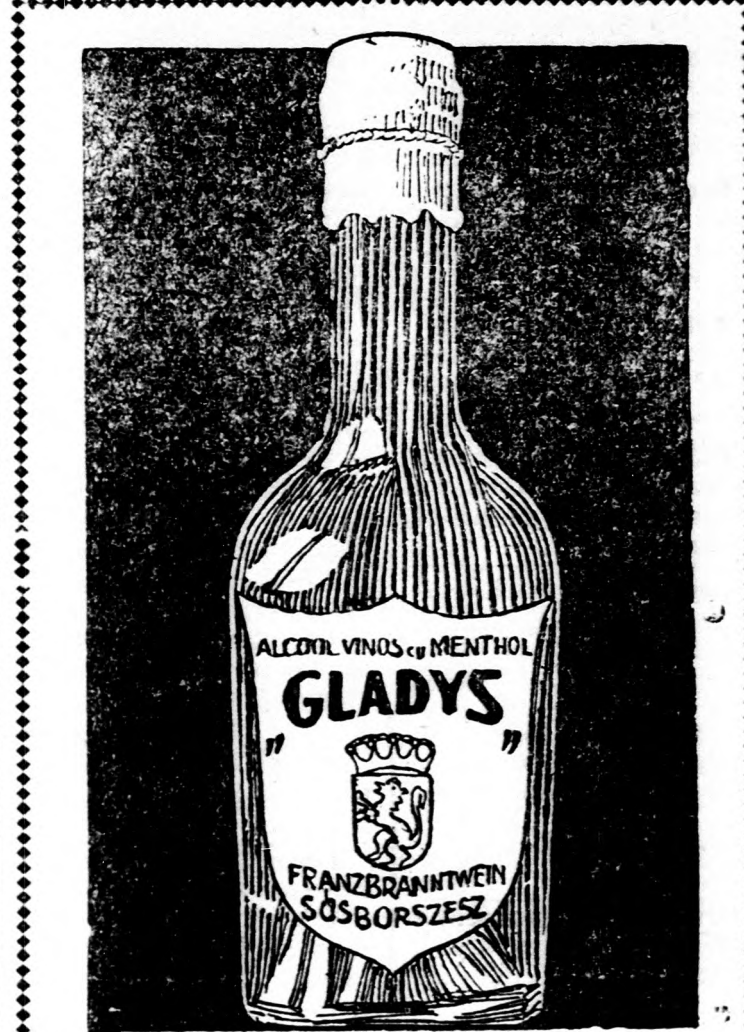
VADÁSZ & COMP. vízvezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str. Universitatii (volt Egyetem-u.) 2 Műhely: Str. Baba Novac (volt Bethlen - utca) 11. szám alatt

Fabre-Line FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASAG Közvetlen vonalak — átszállás nélkül — Constanța-Newyork között és tranzitó Kanada felé. A „Kanada” hajó indul szeptember hó 8-án. Külön hajójáratok Constanța-Jaffa-Marseille között. A „MADONNA” gőzös indul augusztus 31-én. Információk és jegyek kaphatók: Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia Felvilágosítást nyújt még: Reclama Cluj, A. Iancu 3.

S. Eisenstädter Cluj, Calea Victoriei 2 Szőrmeárúház Sportkabátok és bundákban nagy választék Figyelem a pontos címre!

GARDI és TARSÁ fényképezési műtermei Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13. Portrék, gyermekfelvételek, nagytásók

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám Telefon interurban 2-13 Sürgönyc.: Juvaere, Cluj Ékszerárúgyártás, nagykereskedés Fogászati arany és forrasztó Arany, ezüst és platínabeváltás Kienzle és Schwarzwaldi órák képviselője, gyári lerakata Csak viszontelárúsítóknak!

„Gladys” sósborszesz üdít, „Gladys” sósborszesz erősít, „Gladys” sósborszesz fájdalmat csillapít Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Irodaberendezések Kopenetz gépiparműhelyében olcsón szerezhetők be Cluj, Honvéd-utca 92

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat: körleveleket cégkártyát levélpapírost számlát legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima-nyomda Rt.

Grünwald üvegcsiszoló és tükörgyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Oradea-Mare Strada Gorliczy 16. szám

KÉRJEN „FIGARO” CSOKOLÁDÉT

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedeti szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetés díján kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Perfekt cipőfelsőrész készítő azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 6144

Nevelőnőt keresek három gyermekem mellé, ki elemre és polgárra előkészít és bírja a román, német és héber nyelvet. Fizetés megegyezés szerint. Cím: Násch Lipót, Nagyiklód. 6148

Jesive bocher, ki eddig kántor mellett működött, az ünnepekre előimádkozói állást keres. Kandel, Nagyvárad, Baross-u. 6. 6161

Forgalmas ételmeiszervelet elfoglaltság miatt eladó. Értekezni Simonnál, Király-u. 43.

Két hivatalnoknő butorozott szobát keres lehetőleg teljes ellátással azonmálra. Cím a kiadóban.

Pallas lexikont keresek megvételre. — Ajánlatot „Pallas” jellegre a kiadóba kérek.

Fenyőörök és bányafára Szamos völgyéről kér ajánlatot Cluj, Postafiók 16 6163

Keresünk feltétlenül gyakorlott magyar-német gyors- és gépirónót azonnali belépésre. „Meteor” papírnagykereskedés Cluj, Unió-u. 13. 6165

Orvostanhallgató leány butorozott szobát keres, esetleg ellátással. Jól fizetnek. Cím a kiadóban.

Gép- és gyorsírónt keres

ki németül is tud, keres az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi iótitkarsága. Jelentkezni lehet d. e. 9—11 között Cal, Reg. Ferdinand 48.

2—3 izr. gimnázista leány teljes kóser ellátást kaphat. M. J. Cluj, Calea Traian 36. 6162

Főter közelében különbejáratu butorozott szobát keresek. Leveleket „Különbejáratu” jellegre a kiadó továbbít.

Magánvizsgára, a gimnázium vagy a polgári iskola bármely osztályára felelősség mellett készítem elő internátusomban elhelyezett tanulókat, kik tanulmányokat is tanulhatnak. — Nagy József ort. igazgató-tanító Carei-Marit. 5947

Angol órákat ad egyetem hallgató. Cím a kiadóban.

Felozlott papírkészke. dős papír- és írószerekelete mult évi árban eladó. Leltár Schwartz, Reg. Ferdinand 112., megtekinthető. 6123

Weisz Siegfried

kalap és uridivat áruházába Cluj, Cal. R. Ferdinand 6

megérkeztek a legújabb őszi kalapujdonságok!!

Férfi „Gyukits” keménykalap míg a készlet tart Lei 550.—
I-a nyulszőr keménykalap Lei 360.—
I-a gyapju keménykalap Lei 235.—

Nagy választék férfi fehérműben!

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ, Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nürnbergi-, díszrui- és játékáru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK

TARGU-MUREȘ—MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

Bizományi lerakat!

Aki szép és rendkívüli olcsó áron אחרונים, מלבושים, אביזרים akar vásárolni, kérjen árajánlatot

Iosef Ráth Hotel Regina București

raktárról. Ne feledjék el, hogy a világszerte ismert Hermann Ráth Triest אחרונים, מלבושים, אביזרים cég, 40 éves szakismeretével és az אחרונים termelők bizalma folytán még minden évben a legszebb és legmegfelelőbb אחרונים, מלבושים, אביזרים zöld Bordigherai אחרונים, מלבושים, אביזרים és zöld válogatott אחרונים, מלבושים, אביזרים versenyáruk mellett képes szállítani. Felvilágosításokkal szolgál

IOSEF RÁTH București Căsuța Poștală No. 200.

Prima

bácskai

kender

Kapható:

Havas Dezső

Timișoara

Telefon 81.

Ládagyár

Fióküzlet:

Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozókat összegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1331

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár

Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántól-ut) 1 szám

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Sürgöncím: Vagonastra Arad * ARAD * Sürgöncím: Vagonastra Arad

Vagonsztály: Mindennemű személy, teher és luxusvagonok, tartánykocsik, ipari, erdei és mezőgazdasági járművek és ezekhez tartozó mindennemű alkatrészek. Vasszerkezetek, szegecset oszlopok és tartók, gőzkazánok, minden nagyságú, szesz, víz, kőolaj és benzintartányok kovácsolt gépalkatrészek, kendertörőgépek.

Motorosztály: Autobuszok, teherautók, benzínmotorok, esztergapadok, excenterprések. Alkatrészek mindenféle rendszerű személy és teherkocsikhoz és benzínmotorokhoz.

A Motorosztály gyártmányai eredeti gyári áron beszerezhetők az alábbi bizományi raktárakból:

ARAD: Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat, Strada Alexandri No. 6.
Aradi Vasipar R. T. Vasöntőde és Gépgyár, Strada Cogălniceanu No. 47.
LUGOJ: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.
ORADEA-MARE: „Economia” Ipari és Kereskedelmi R. T., Piața Mihai Viteazul No. 1.
SATMAR: Princz Testvérek Vasöntőde és Gépgyár R. T.
SIBIU: Dr. Schultze & Co. Technisches Verkaufsbüro Seilergasse No. 3.
Compania Anglo Americana, Bretter Promenade.
TIMISOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorovegasse No. 5.
Jaques Paucker, Str. I. C. Bratianu No. 6.

Természetes és szépitett földfestékek elsőrendű minőségben Különlegesség: Falzöldek minden árnyalatban

Astra festékgyár Cluj-Jucul de jos

Központi iroda: Cluj, Strada Regina Maria 25. Telefonszám: 2—41 Sürgöncím: Astra, Cluj

57 FERKESZTŐSÉGI HIVATAL ÉS N. Cluj, Kolozsvár, L. Pop (Brassai) Telefon: Szerk és kiadóhivatal Zs. N. Sz.

A kéziratok kiz szerkesztőségne zendők. Kézirat adunk vis

Cluj-Kolozsv

A Fu

Az ősi h gatható, papir palotákat em valamikor sz sár és a tél h burkolat pán gos hegyeket termő mezők régi nagy he nál az európai életét a szorg

A hegy és kifujta di rázkódására a városok b utak, feltépő tűzetokádó dű göbe a romok tajfun fordít forgó árrá g messze európa kis, keskeny

Háromsz ősi hegy boss esett a japán kőpalotákon, csodáin egyar bosszu, melye

A japán hez igazodott állandóan ti okádják vég papirból a hajoltak tűz kedett be a j várt halál ele írják: évenke a kis japán t nok szitják t

De a m zsjamát és lá civilizálódott mibe se vette importált gép régi haragvó azzal a civiliz gépeket épít. ciát és az eu csinja-binját zette meg ne senyében. Jap faj? Európa latos és szint mellyel ez az minden civil

Az ősi Túrte az euró kelt a világ l békét hintett lelkű népek a szivekbe k mostan? Mul gatott, túrt ezek haljana tauért gyilko a világháboru

Most az zalmas száma ezer ember é talán már m És beor alagutak és adás kész, az civilizáción, föld mélyén bűnnel bűnh

A yokoh zalmas szimbo szövődik belő képen bosszu Fudzsjama is